

ILMARINEN TAMMI-KESÄKUU 2016

Toimitusjohtaja Timo Ritakallio  @ritakti



ILMARINEN

KESKEISIÄ HAVAINTOJA TOIMINTAYMPÄRISTÖSTÄ

Tammi–kesäkuu 2016

- Suomen talous- ja työllisyyskehitys oli vaatimatonta, mikä heijastui Ilmarisen maksutuloon ja vakuutettujen määrään
- Osakekurssit laskivat Euroopassa ja Japanissa
- Korkotasojatko jatkoi laskuaan päätyen ennätysalhaisille tasoille
- Globaalin talouden elpymisen edelleen heikkoa
- Brexit-äänestystulos lisäsi epävarmuutta



SIJOITUSTUOTTO PARANI TOISELLA VUOSI- NELJÄNNEKSELLÄ

Tammi–kesäkuu 2016

- Sijoitustuotto **-0,6 %**
 - Osakesijoitusten tuotto **-3,6 %**
 - Korkosijoitusten tuotto **0,3 %**
 - Kiinteistösijoitusten tuotto **1,7 %**
- Tuotto Q1:ltä **-1,4 %**, Q2:lta **+0,8 %**
- Pitkän aikavälin tuotto hyvällä tasolla
 - Nimellistuotto **5,7 %**
 - Reaalituotto **4,0 %**
- Vakavaraisuus pysyi hyvällä tasolla

ILMARISEN ALKUVUOSI 2016

Tiivistelmä tunnusluvuihin

TIIVISTELMÄ TUNNUSLUVUISTA	1.1.-30.6.2016	1.1.-30.6.2015	1.1.-31.12.2015
Vakuutusmaksutulo, milj.e	2 131	2 125	4 269
Maksetut eläkkeet, milj. euroa	2 263	2 198	4 442
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoihin, milj.e	-213	2 143	2 071
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	-0,6	6,2	6,0
	30.6.2016	30.6.2015	31.12.2015
Vastuovelka, milj.e	30 204	30 614	30 630
Vakavaraisuuspääoma, milj.e	7 386	9 087	8 244
% vastuovelasta ¹⁾	26,1	33,2	29,6
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,2	2,4	2,0
Tasoisuusmäärä, milj.e	1 025	1 036	1 049
Eläkevarat, milj.e ²⁾	35 692	36 411	36 099
TYEL-palkkasumma, milj.e ³⁾	16 604	16 818	16 651
YEL-työtulosumma, milj.e ³⁾	1 492	1 523	1 485

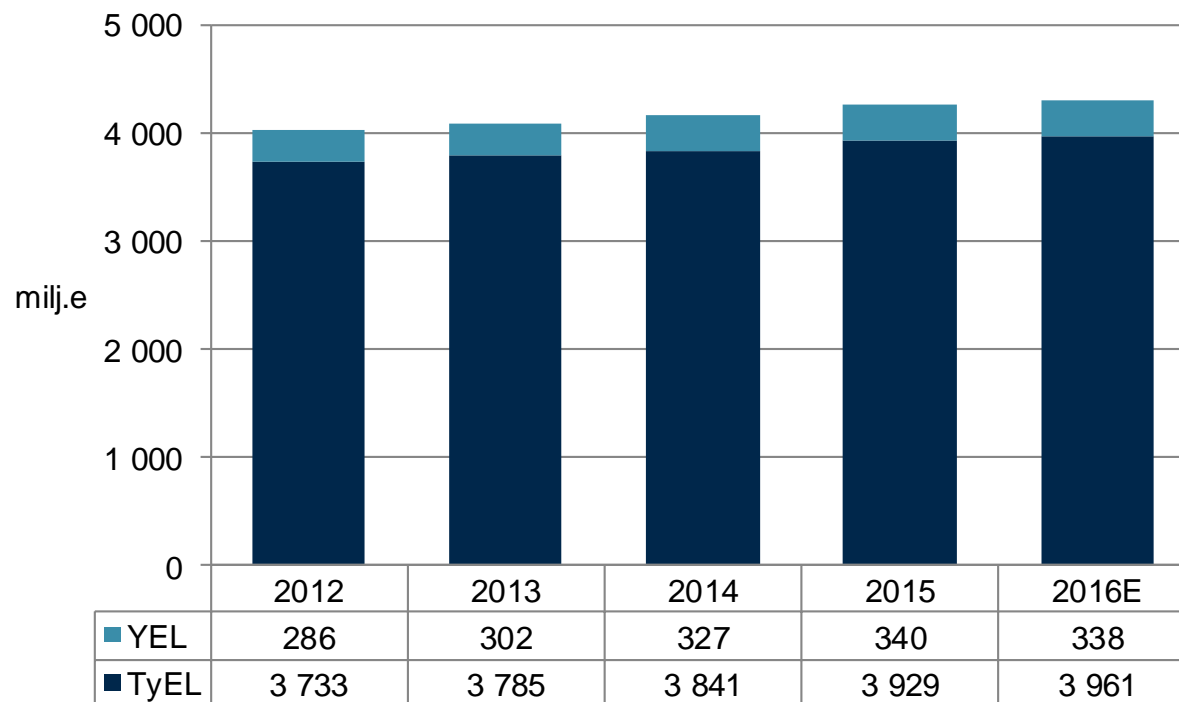
1) Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuovelasta

2) Vastuuelka + arvostuserot

3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta

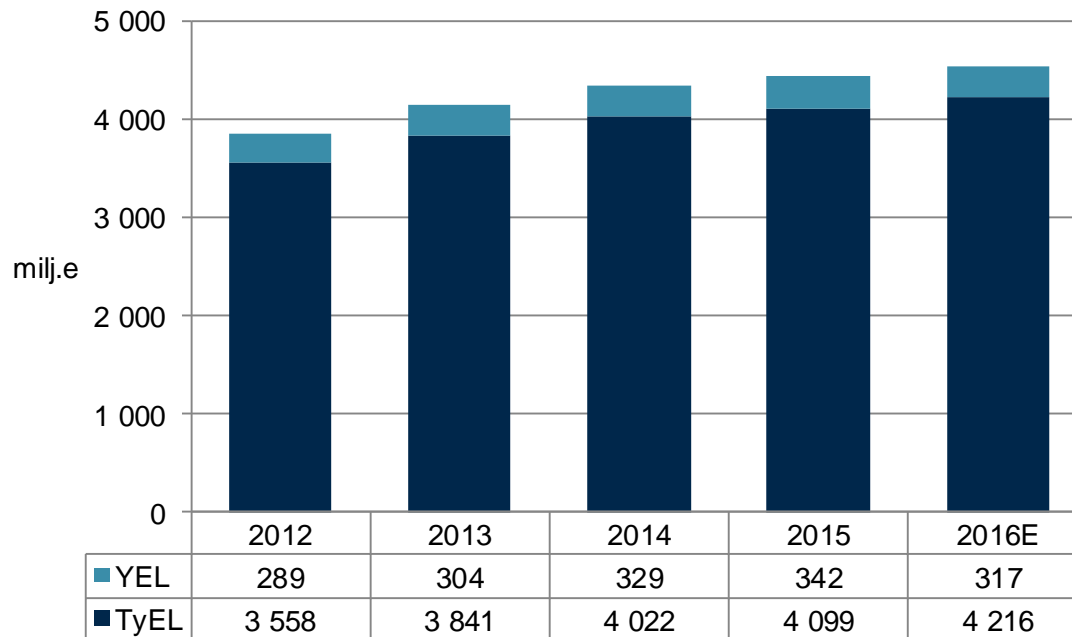
MAKSUTULO EDELLISVUODEN TASOLLA

Vakuutusmaksutuloennuste



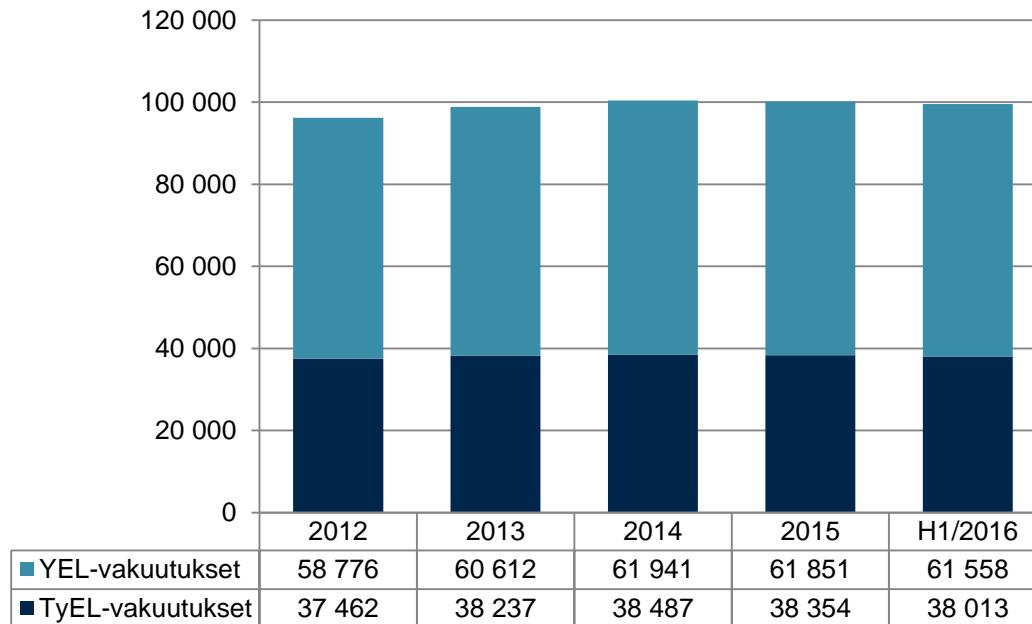
ELÄKEMENO KASVAA EDELLEEN

Maksetut eläkkeet, ennuste



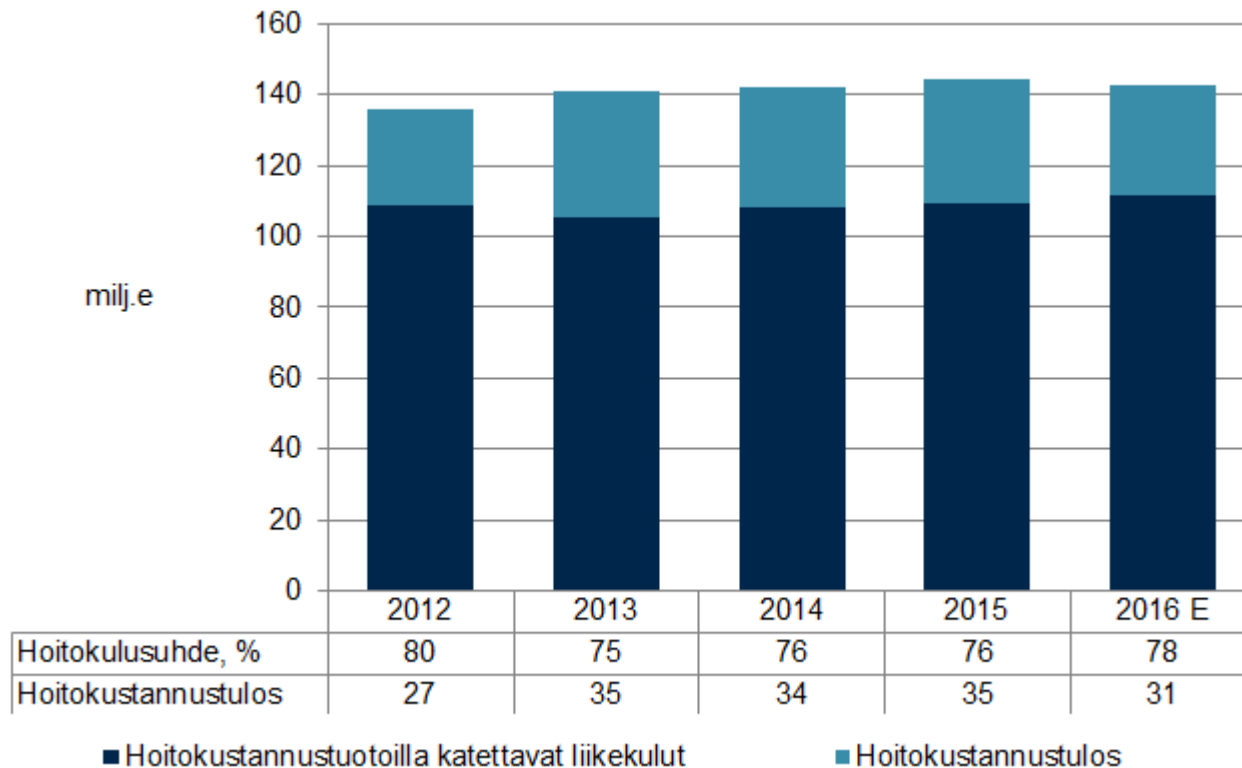
VAKUUTUSTEN MÄÄRÄ PYSYI LÄHES ENNALLAAN

Vakuutusten lukumäärä



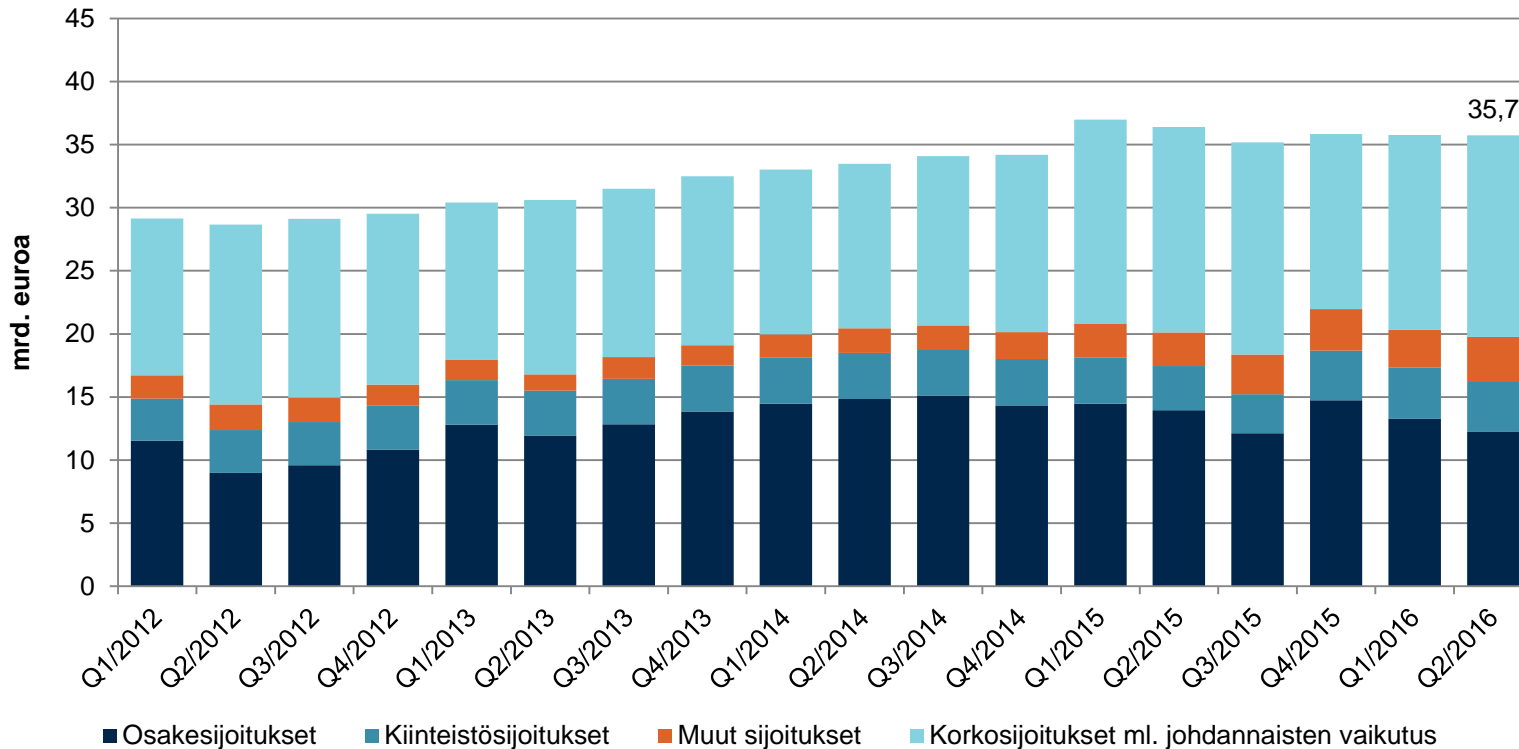
HOITOKULUSUHTEEN ENNUSTETAAN PYSYVÄN LÄHES ENNALLAAN

Hoitokustannustulos ja hoitokulusuhde



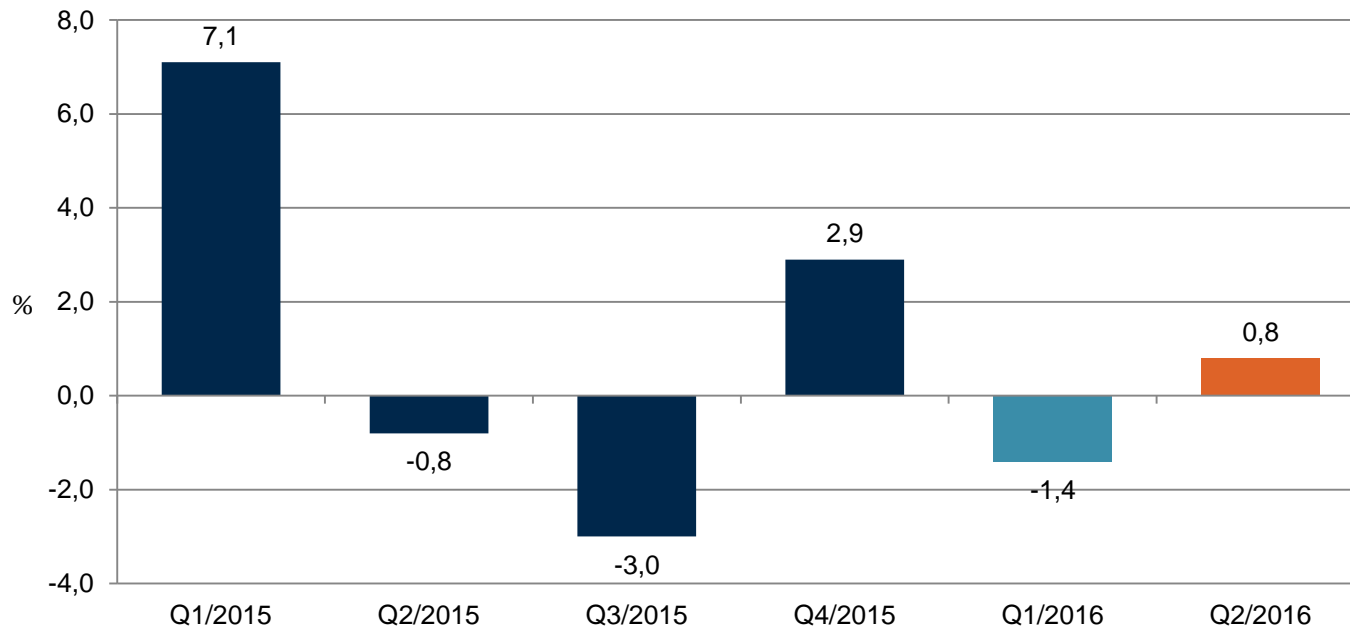
SIJOITUSTEN MARKKINA-ARVO PYSYI LÄHES 36 MILJARDISSA

Sijoitusjakauma riskin mukaan



TOINEN VUOSINELJÄNNES OLI POSITIIVINEN

Sijoitustuotot neljännesvuosittain



ALKUVUODEN SIJOITUSTUOTTO -0,6%

Sijoitusten jakauma ja tuotto

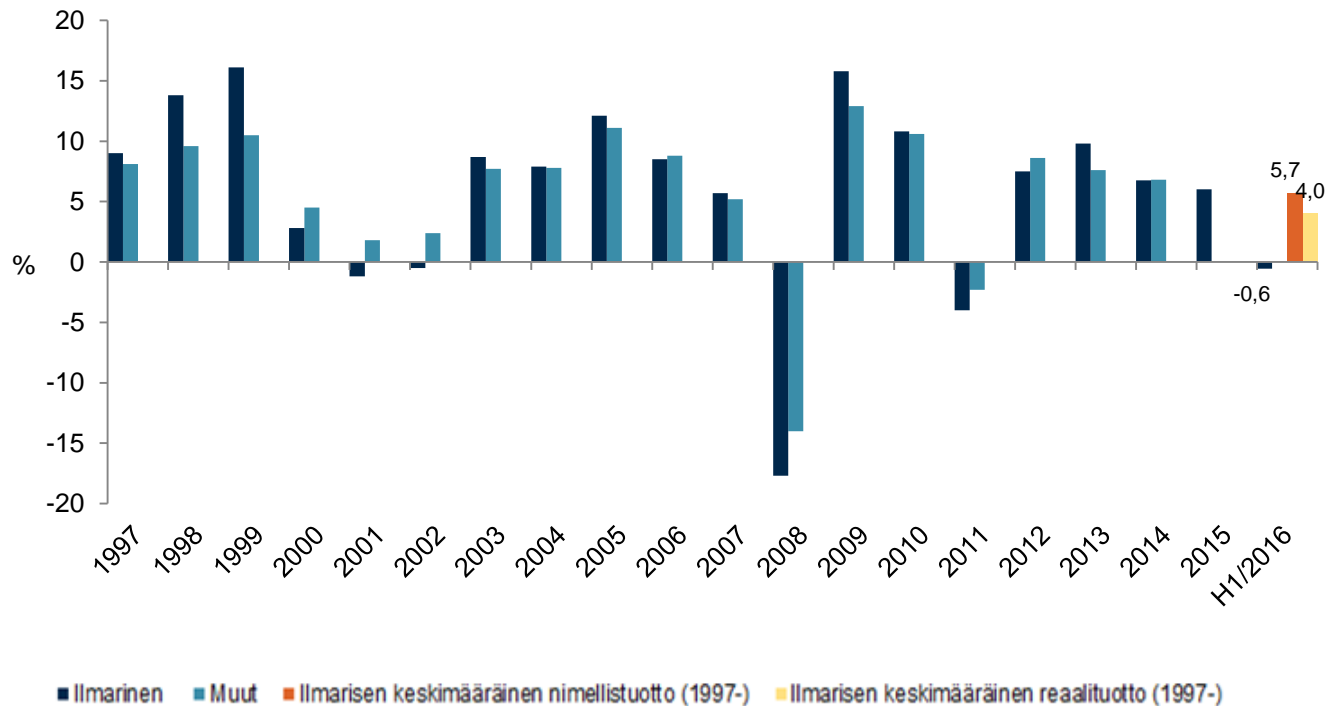
	Perusjakauma milj. e	%	Riskijakauma milj. e	%	Tuotto %	Volatiliteetti
Korkosijoitukset	15 995,3	44,7	17 000,4	47,6	0,3	
Lainasaamiset	1 193,1	3,3	1 193,1	3,3	1,9	
Joukkovelkakirjalainat	14 522,2	40,6	7 439,8	20,8	0,0	1,6
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	4 512,3	12,6	4 519,5	12,6	2,7	
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	10 009,9	28,0	2 920,3	8,2	-1,1	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset (ml. Sijoituksiin kohdistuvat saamiset ja velat)	280,0	0,8	8 367,5	23,4	3,3	
Osakesijoitukset	13 806,7	38,6	12 221,7	34,2	-3,6	
Noteeratut osakkeet	10 740,9	30,0	9 155,9	25,6	-5,8	14,4
Pääomasijoitukset	2 079,9	5,8	2 079,9	5,8	5,5	
Noteeraamattomat osakesijoitukset	985,9	2,8	985,9	2,8	3,5	
Kiinteistösjoitukset	4 042,8	11,3	4 042,8	11,3	1,7	
Suorat kiinteistösjoitukset	3 558,2	10,0	3 558,2	10,0	1,8	
Kiinteistösjointusrahastot ja yhteissijoitukset	484,6	1,4	484,6	1,4	0,9	
Muut sijoitukset	1 899,6	5,3	3 483,1	9,7	10,6	
Hedge-rahastosijoitukset	811,0	2,3	811,0	2,3	-1,3	7,7
Hyödykesijoitukset	-1,4	0,0	-81,8	-0,2	-	
Muut sijoitukset	1 090,0	3,0	2 753,9	7,7	18,4	
Sijoitukset yhteensä	35 744,5	100,0	36 748,1	102,8	-0,6	4,9
Johdannaisten vaikutus			-1 003,6	-2,8		
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	35 744,5		35 744,5	100,0		

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio on 0,9 vuotta

Kokonaistuottoprosentti sisältää sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut

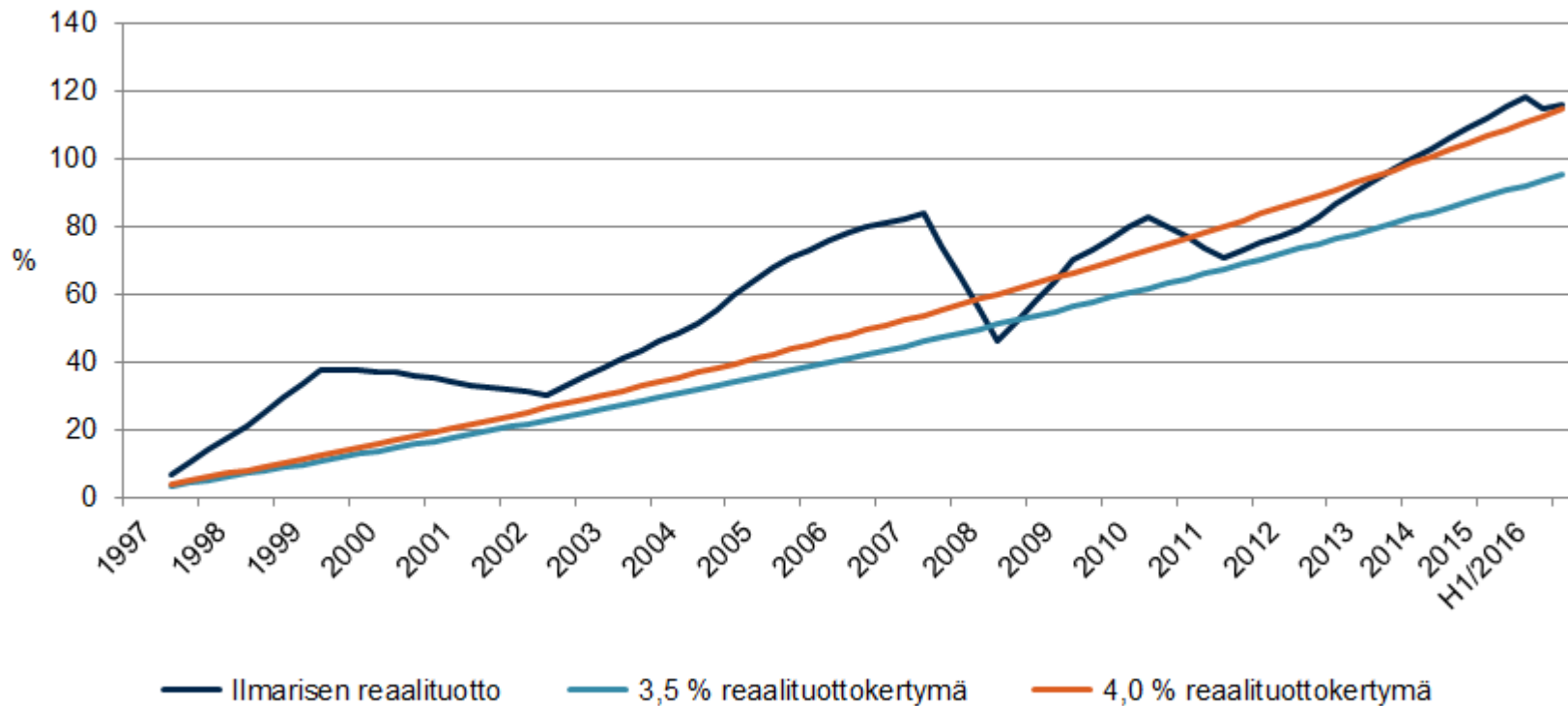
SIJOITUSTEN REAALITUOTTO PITKÄLLÄ AIKAVÄLILLÄ 4,0 %

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvin



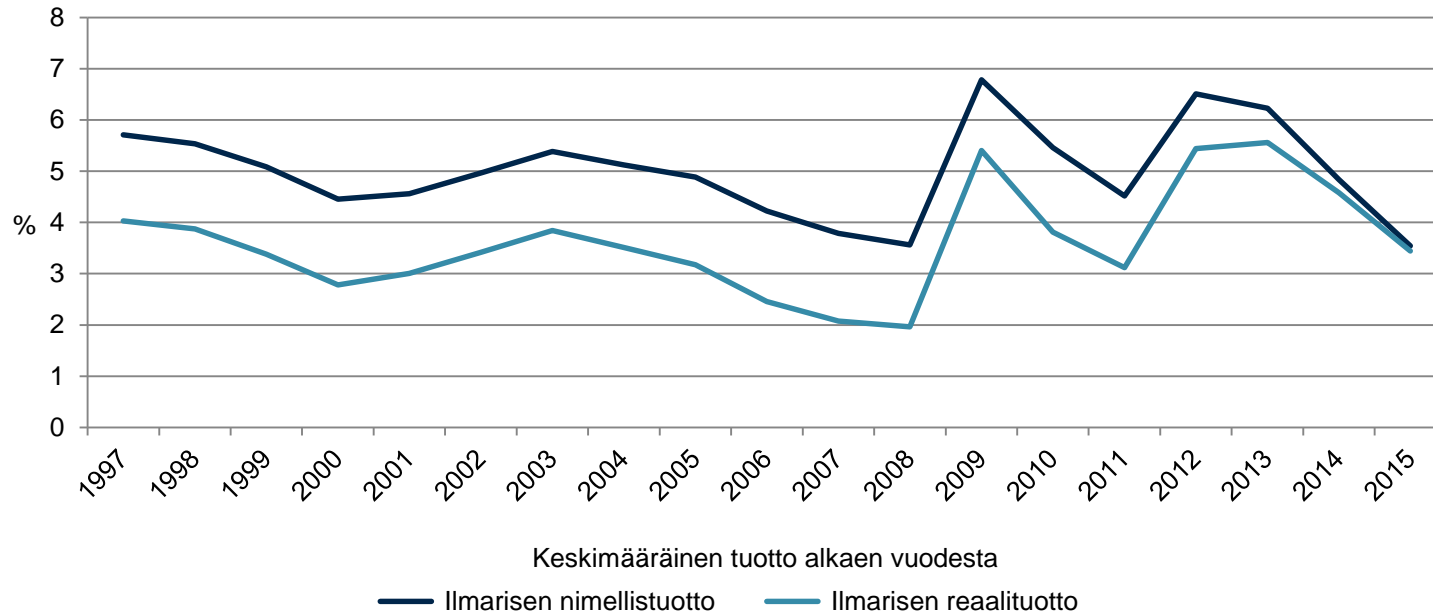
REAAALITUOTTO EDELLEEN 4 PROSENTIN TRENDILLÄ

Sijoitusten kumulatiivinen nettotuotto 1997–30.6.2016



SIJOITUSTUOTOT VAIHTELEVAT RIIPPUEN AIKAPERIODISTA

Sijoitusten tuotto eri ajanjaksoina



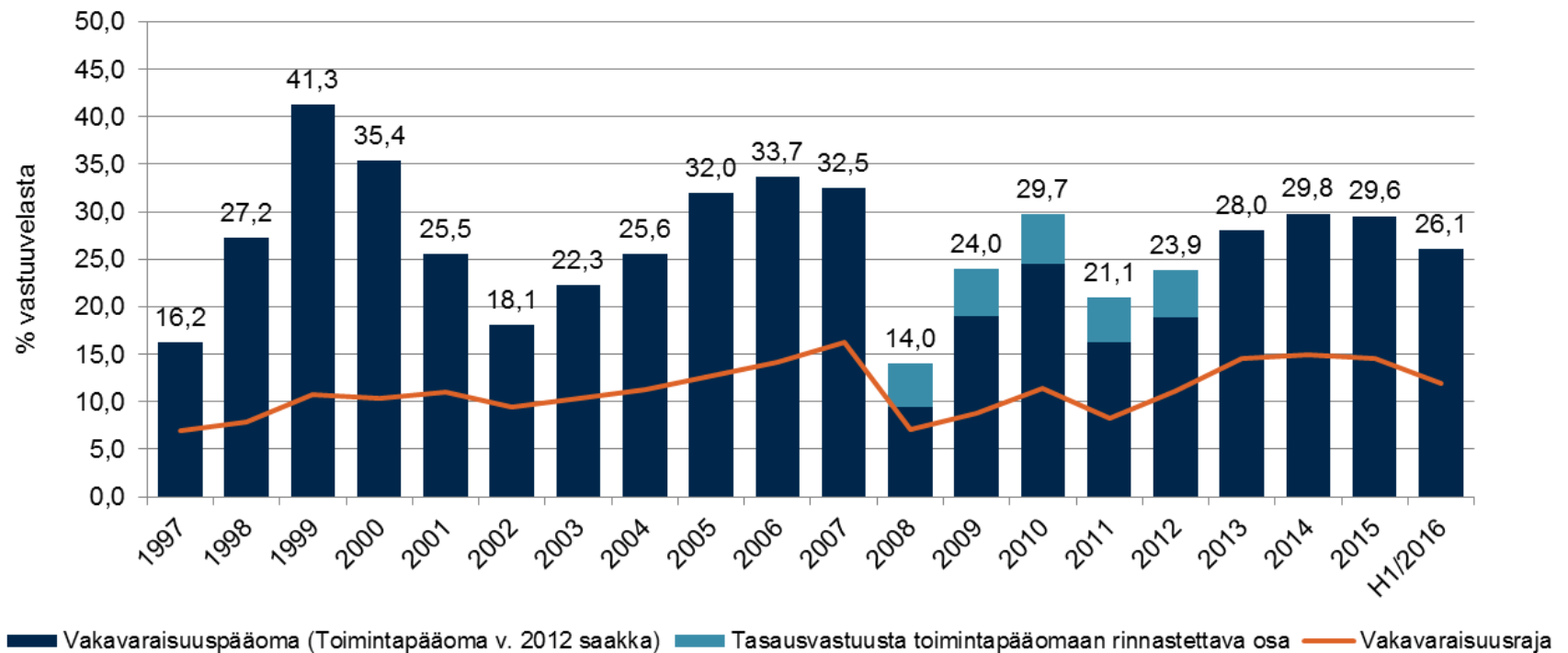
VERTAILUSSA ILMARISEN JA MARKKINOIDEN TUOTTOJA

Pitkän aikavälin keskituottoja

%	Ilmarinen	Suomalaiset osakkeet	Eurooppalaiset osakkeet	Euro valtionlainat	Euro yrityslainat
H1/2016	-0,6	-1,0	-7,8	5,7	4,1
2015	6,0	15,9	9,6	1,6	-0,7
Keskituotto 5 vuodelta	5,0	9,0	6,9	7,3	5,4
Keskituotto 10 vuodelta	4,3	6,2	3,3	5,5	4,7
Keskituotto vuodesta 1997	5,7	9,5	6,1	5,5	5,0
Reaalikeskituotto 5 vuodelta	3,8	7,9	5,8	6,2	4,3
Reaalikeskituotto 10 vuodelta	2,6	4,5	1,6	3,8	3,0
Reaalikeskituotto vuodesta 1997	4,0	7,8	4,4	3,8	3,4

VAKAVARAISUUS PYSYI VAHVANA

Vakavaraisuuden kehitys



Vakavaraisuusaste oli 2,2-kertainen verrattuna vakavaraisuusrajaan.

VAKAVARAISUUS SÄILYI VAHVANA

Vakavaraisuuspääoma

Prosentteina vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvelasta	30.6. 2016	30.6.2015	31.12.2015
Vakavaraisuusraja	12,0	14,1	14,5
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä	48,0	56,2	58,0
Vakavaraisuuspääoma ennen tasoitusmäärää	22,9	29,4	25,9
Vakavaraisuuspääoma (vakavaraisuusaste)	26,1	33,2	29,6

AJANKOHTAISTA ILMARISESSA

- Strategian toteuttaminen vauhdissa: panostuksia asiakaspalvelun parantamiseen ja oman työyhteisön energisoimiseen
 - **Wauhdittamossa** ideoidaan asiakkaiden ja henkilöstön kanssa uusia digitaalisia palveluja asiakkaille
- Uusia työhyvinvoinnin digipalveluja asiakkaille julkaistu ja lisää tulossa
 - Esimerkiksi keväällä julkaistu palvelu mahdollistaa asiakkaiden työkykyjohtamisen reaaliaikaisen tiedon perusteella



MARKKINAKEHITYS, SJOITUSSALKUN RAKENNE & MARKKINANÄKYMÄT

Sijoitusjohtaja Mikko Mursula



ILMARINEN

ALKUVUODEN SIJOITUSTUOTTO -0,6%

Sijoitusten jakauma ja tuotto

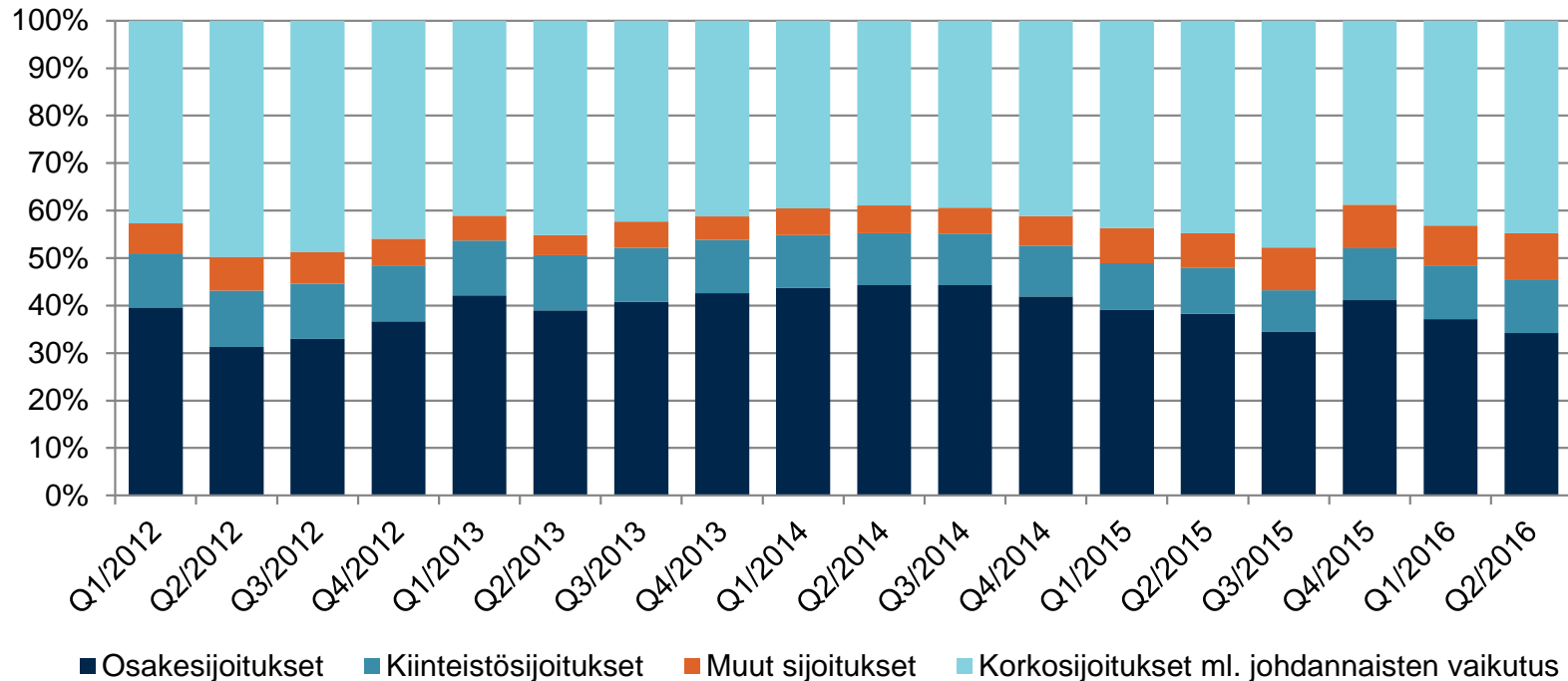
	Perusjakauma milj. e	%	Riskijakauma milj. e	%	Tuotto %	Volatiliteetti
Korkosijoitukset	15 995,3	44,7	17 000,4	47,6	0,3	
Lainasaamiset	1 193,1	3,3	1 193,1	3,3	1,9	
Joukkovelkakirjalainat	14 522,2	40,6	7 439,8	20,8	0,0	1,6
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	4 512,3	12,6	4 519,5	12,6	2,7	
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	10 009,9	28,0	2 920,3	8,2	-1,1	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset (ml. Sijoituksiin kohdistuvat saamiset ja velat)	280,0	0,8	8 367,5	23,4	3,3	
Osakesijoitukset	13 806,7	38,6	12 221,7	34,2	-3,6	
Noteeratut osakkeet	10 740,9	30,0	9 155,9	25,6	-5,8	14,4
Pääomasijoitukset	2 079,9	5,8	2 079,9	5,8	5,5	
Noteeraamattomat osakesijoitukset	985,9	2,8	985,9	2,8	3,5	
Kiinteistösjoitukset	4 042,8	11,3	4 042,8	11,3	1,7	
Suorat kiinteistösjoitukset	3 558,2	10,0	3 558,2	10,0	1,8	
Kiinteistösjointusrahastot ja yhteissijoitukset	484,6	1,4	484,6	1,4	0,9	
Muut sijoitukset	1 899,6	5,3	3 483,1	9,7	10,6	
Hedge-rahastosijoitukset	811,0	2,3	811,0	2,3	-1,3	7,7
Hyödykesijoitukset	-1,4	0,0	-81,8	-0,2	-	
Muut sijoitukset	1 090,0	3,0	2 753,9	7,7	18,4	
Sijoitukset yhteensä	35 744,5	100,0	36 748,1	102,8	-0,6	4,9
Johdannaisten vaikutus			-1 003,6	-2,8		
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	35 744,5		35 744,5	100,0		

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio on 0,9 vuotta

Kokonaistuottoprosentti sisältää sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut

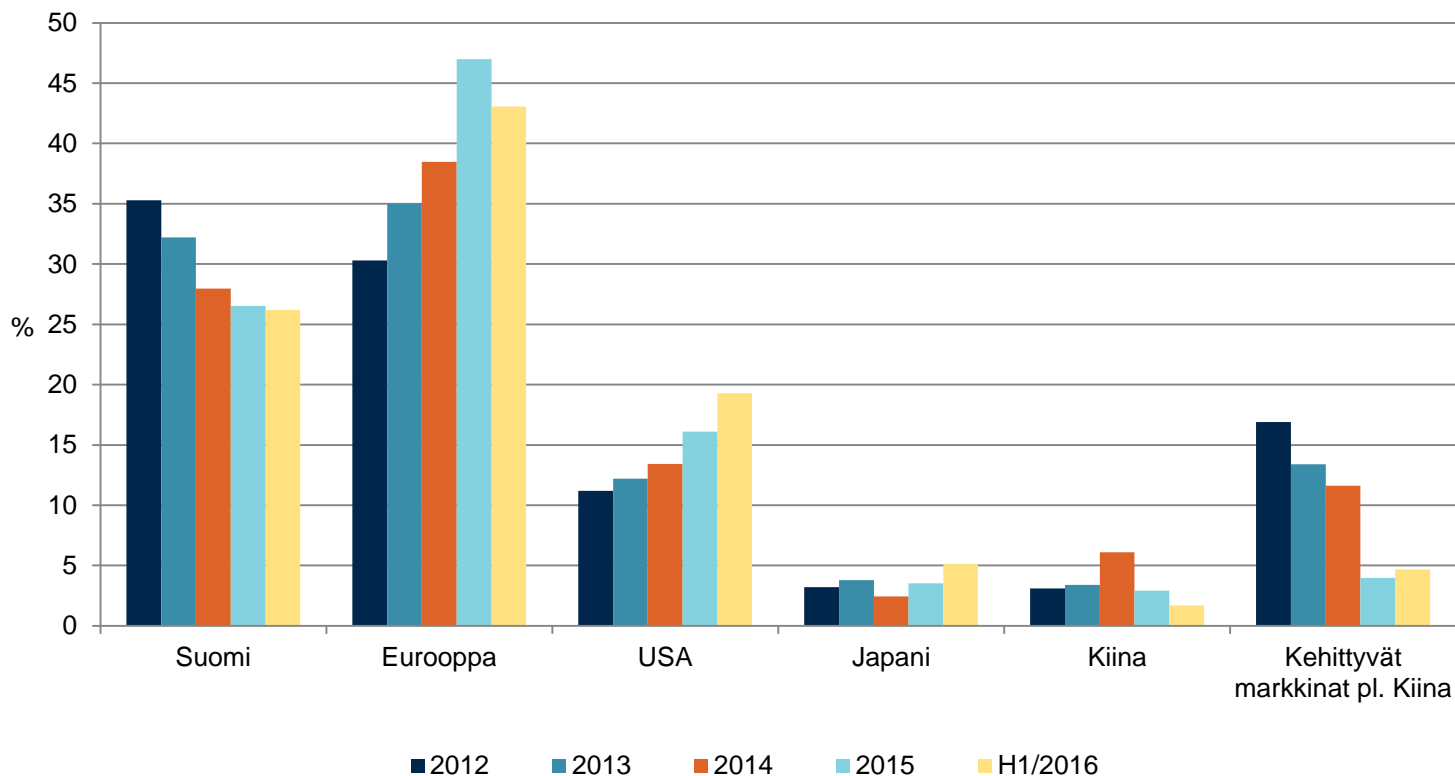
OSAKKEIDEN OSUUS LASKUSSA

Sijoitusjakauman kehitys



LASKUA EUROOPPALAISTEN OSAKESIJOITUSTEN OSUUDESSA

Noteerattujen osakkeiden maantieteellinen jakauma



OMISTUS SUOMALAISYHTIÖISSÄ

2,8 MILJARDIA EUROA

Suurimmat kotimaiset noteeratut osakeomistukset

	Milj. euroa	30.6.2016	31.12.2015
↑	Nokia Oyj	221	184
↑	Neste Oyj	197	181
↓	Kone Oyj	185	188
↓	Fortum Oyj	134	143
↓	Citycon Oyj	130	152
↓	Stora Enso Oyj	126	143
↓	Sampo Oyj	120	218
↓	UPM-Kymmene Oyj	119	123
↓	Wärtsilä Oyj Abp	92	168
↓	Nokian Renkaat Oyj	88	105

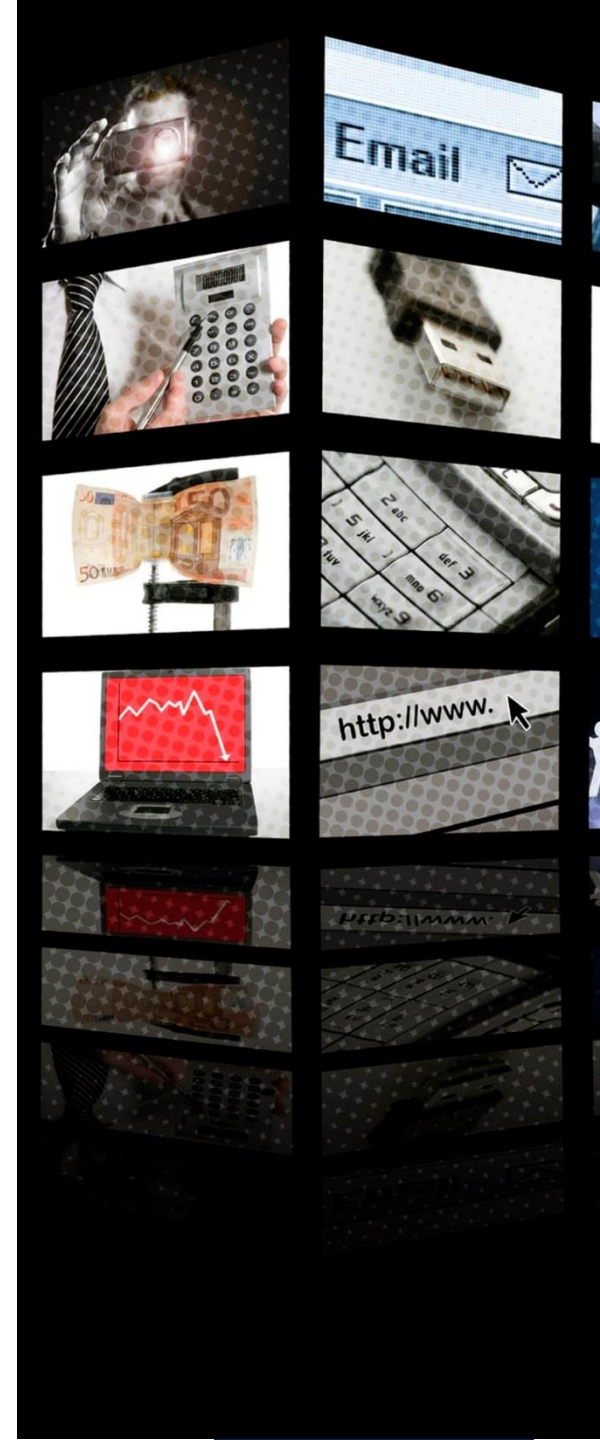
	Prosentteina	30.6.2016	31.12.2015
↑	QT Group Oyj	14,62	
	Digia Oyj	14,58	14,58
↓	PKC Group Oyj	12,15	12,16
↑	Basware Oyj	12,15	10,76
	Technopolis Oyj	10,41	10,41
↑	Componenta Oyj	9,86	7,15
	CapMan Oyj	8,32	8,32
	Martela Oyj	8,07	8,07
	Munksjö Oyj	8,03	8,03
	Incap Oyj	7,61	7,61

MARKKINOILLA AJANKOHTAISTA TÄNÄÄN

- Brexit-äänestyksen seuraukset ja talousvaikutukset
- Keskuspankkien tekemiset
 - FED-koronnostot
 - Englanti: elvyttäminen Brexitin jäljiltä
 - JCB ja vahva jeni
 - EKP:n yritys- ja valtionlainaostot
- Negatiiviset korot ja rahoitussektori
 - Alhaisen korkotason pitkäaikaiset vaikutukset
 - Italialaiset pankit

SIJOITUSNÄKYMÄT VUODELLE 2016

- Brexit-jälkipyykinpesu jatkuu
 - Korkotasoa pysyy matalana ja keskuspankit elvyttävät
 - Negatiivisten korkojen vaikutukset alkavat näkymään voimakkaammin
 - Sijoitusnäkyminen säilyy sumuisena ja epävarmana
- Ennätysalhainen korkotasoa ohjaa edelleen etsimään vaihtoehtoja!





Tunnusluvut ja taulukot

SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO

	Sijoitustoim. nettotuotot markkina-arvo ⁸⁾ 30.6.2016 milj. e	Sitoutunut pääoma ⁹⁾ 30.6.2016 milj. e	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle 30.6.2016 %	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle 30.6.2015 %	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle 31.12.2015 %
Korkosijoitukset yhteensä	51,8	16 254,9	0,3	0,8	1,2
Lainasaamiset ¹⁾	21,3	1 136,0	1,9	2,1	3,7
Joukkovelkakirjalainat	4,7	14 337,3	0,0	0,7	0,9
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	25,9	781,6	3,3	1,1	3,5
Osakesijoitukset yhteensä	-510,8	14 251,4	-3,6	14,0	11,6
Noteeratut osakkeet ³⁾	-655,0	11 272,8	-5,8	15,4	10,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	109,7	2 002,1	5,5	13,2	21,3
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	34,4	976,5	3,5	2,5	4,8
Kiinteistösijoitukset yhteensä	65,9	3 984,9	1,7	3,0	7,8
Suorat kiinteistösijoitukset	61,6	3 491,1	1,8	2,6	7,0
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	4,3	493,9	0,9	5,5	13,0
Muut sijoitukset	182,3	1 724,6	10,6	7,8	10,3
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	-8,8	687,1	-1,3	9,7	12,8
Hyödykesijoitukset	0,1	-0,5	-14,3	-287,5	-344,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	191,1	1 038,0	18,4	8,1	13,0
Sijoitukset yhteensä	-210,7	36 215,9	-0,6	6,3	6,1
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-213,5	36 215,9	-0,6	6,2	6,0

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaisia hedge-rahasto-osuuksia riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

SIJOITUSJAKAUMA KÄYVIN ARVOIN

SIJOITUSJAKAUMA (KÄYVIN ARVOIN)	Perusjakauma					Riskijakauma			
	30.6.2016 milj.eur	30.6.2016 %	30.6.2015 milj.eur	30.6.2015 %	31.12.2015 milj.eur	30.6.2016 milj.eur	30.6.2016 %	30.6.2015 %	31.12.2015 %
Korkosijoitukset yhteensä	15 995,3	44,7	17 751,4	48,8	15 564,3	17 000,4	47,6	55,0	35,8
Lainasaamiset ¹⁾	1 193,1	3,3	1 466,8	4,0	1 088,5	1 193,1	3,3	4,0	3,0
Joukkovelkakirjalainat	14 522,2	40,6	14 832,3	40,7	14 006,6	7 439,8	20,8	37,0	27,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	280,0	0,8	1 452,3	4,0	469,3	8 367,5	23,4	13,9	5,5
Osakesijoitukset yhteensä	13 806,7	38,6	13 414,5	36,8	14 398,6	12 221,7	34,2	38,3	41,1
Noteeratut osakkeet ³⁾	10 740,9	30,0	10 430,7	28,6	11 393,6	9 155,9	25,6	30,1	32,7
Pääomasijoitukset ⁴⁾	2 079,9	5,8	1 919,1	5,3	2 003,1	2 079,9	5,8	5,3	5,6
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	985,9	2,8	1 064,7	2,9	1 001,9	985,9	2,8	2,9	2,8
Kiinteistöisijoitukset yhteensä	4 042,8	11,3	3 500,4	9,6	3 935,5	4 042,8	11,3	9,6	11,0
Suorat kiinteistöisijoitukset	3 558,2	10,0	3 004,0	8,2	3 427,8	3 558,2	10,0	8,2	9,6
Kiinteistöisijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	484,6	1,4	496,5	1,4	507,7	484,6	1,4	1,4	1,4
Muut sijoitukset	1 899,6	5,3	1 745,9	4,8	1 942,5	3 483,1	9,7	7,3	9,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	811,0	2,3	631,7	1,7	670,8	811,0	2,3	1,7	1,9
Hyödykesijoitukset	-1,4	0,0	-2,3	0,0	-7,8	-81,8	-0,2	0,2	0,2
Muut sijoitukset ⁷⁾	1 090,0	3,0	1 116,5	3,1	1 279,6	2 753,9	7,7	5,4	7,1
Sijoitukset yhteensä	35 744,5	100,0	36 412,3	100,0	35 841,0	36 748,1	102,8	110,2	97,0
Johdannaisten vaikutus						-1 003,6	-2,8	-10,2	3,0
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	35 744,5	100,0	36 412,3	100,0	35 841,0	35 744,5	100,0	100,0	100,0

Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 0,9 vuotta

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistöisijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

PAREMPAA ELÄMÄÄ, OLE HYVÄ.

www.ilmarinen.fi/uutishuone

Twitter: [@ilmarinen_tweet](https://twitter.com/ilmarinen_tweet)

Blogi: www.parempaaelamaa.org



ILMARINEN